Koulun liikunnallinen toimintakulttuuri

Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa –
LIITU-tutkimuksen tuloksia 2024

Katja Rajala, Katariina Kämppi, Harto Hakonen, Janne Kulmala & Tuija Tammelin

Koulun liikunnallinen toimintakulttuuri

Oppilaiden näkökulma:
LIITU-tutkimus

- Välitunnit
- Oppitunnit
- Kerhot
- Osallisuus
- Koulumatkat

Koulun näkökulma: TEAviisari,
Liikkuvan koulun nykytilan arviointi

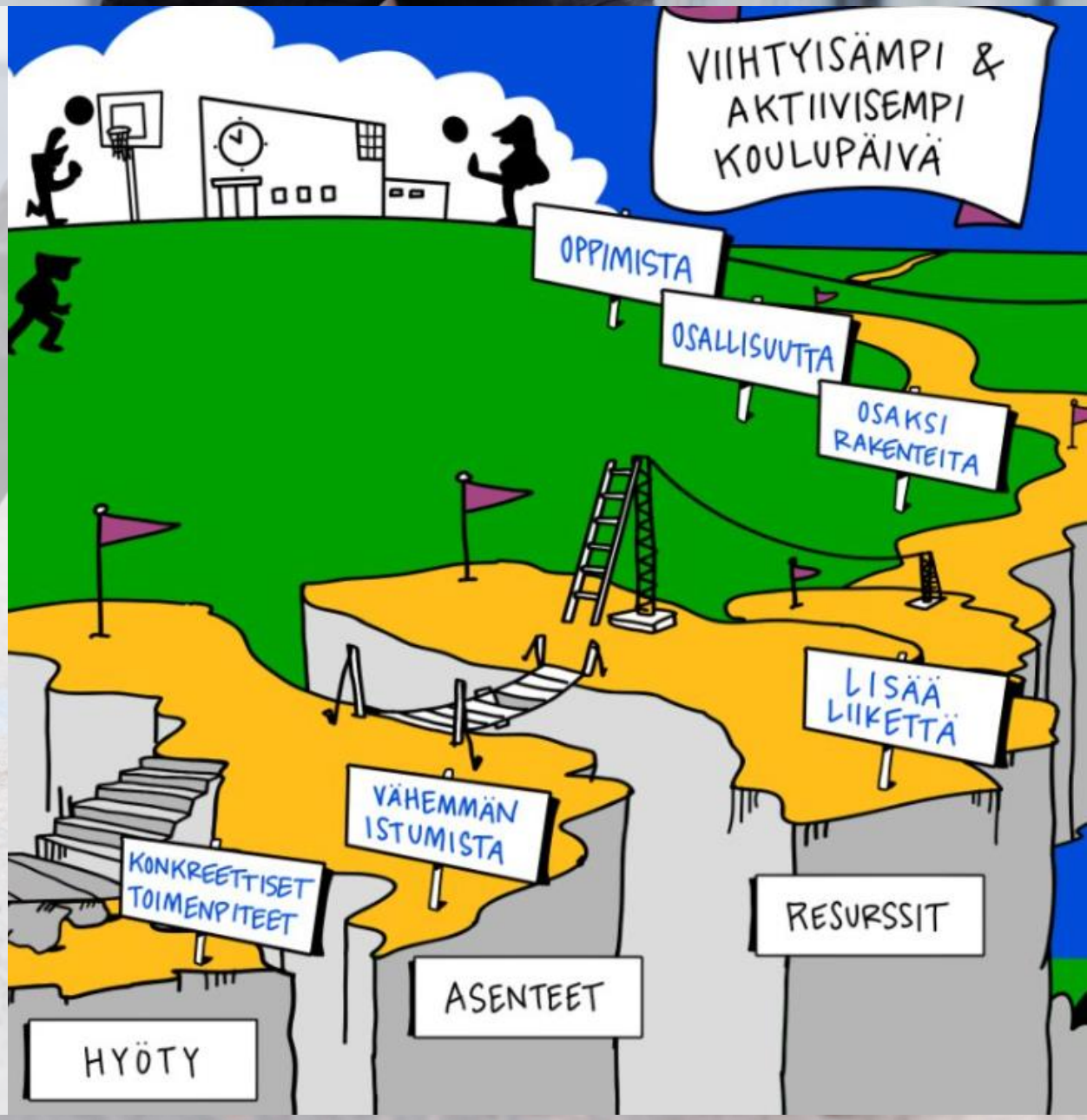

Välitunnit liikkumisen mahdollistajina – oppilaiden kokemukset

	Alakouluissa	Yläkouluissa
Kaikki välitunnit ulkona	**100 %**	54 %
Pitkät välitunnit	**65 %**	29 %
Riittävästi välituntivälineitä	**79 %**	54 %
Liikuntasali välituntikäytössä	16 %	**31 %**

LIITU
Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa

Likes by jamk

Oppitunnit ja kerhotoiminta

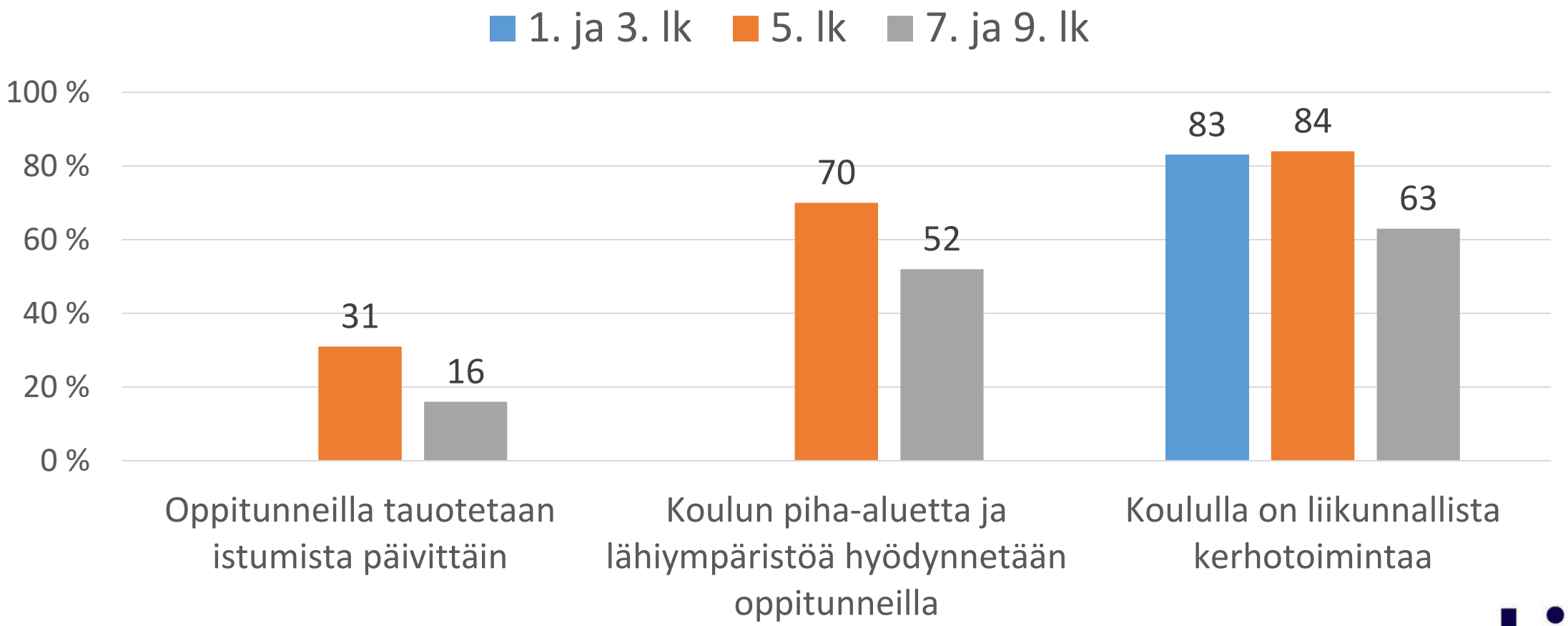

Osallistuminen

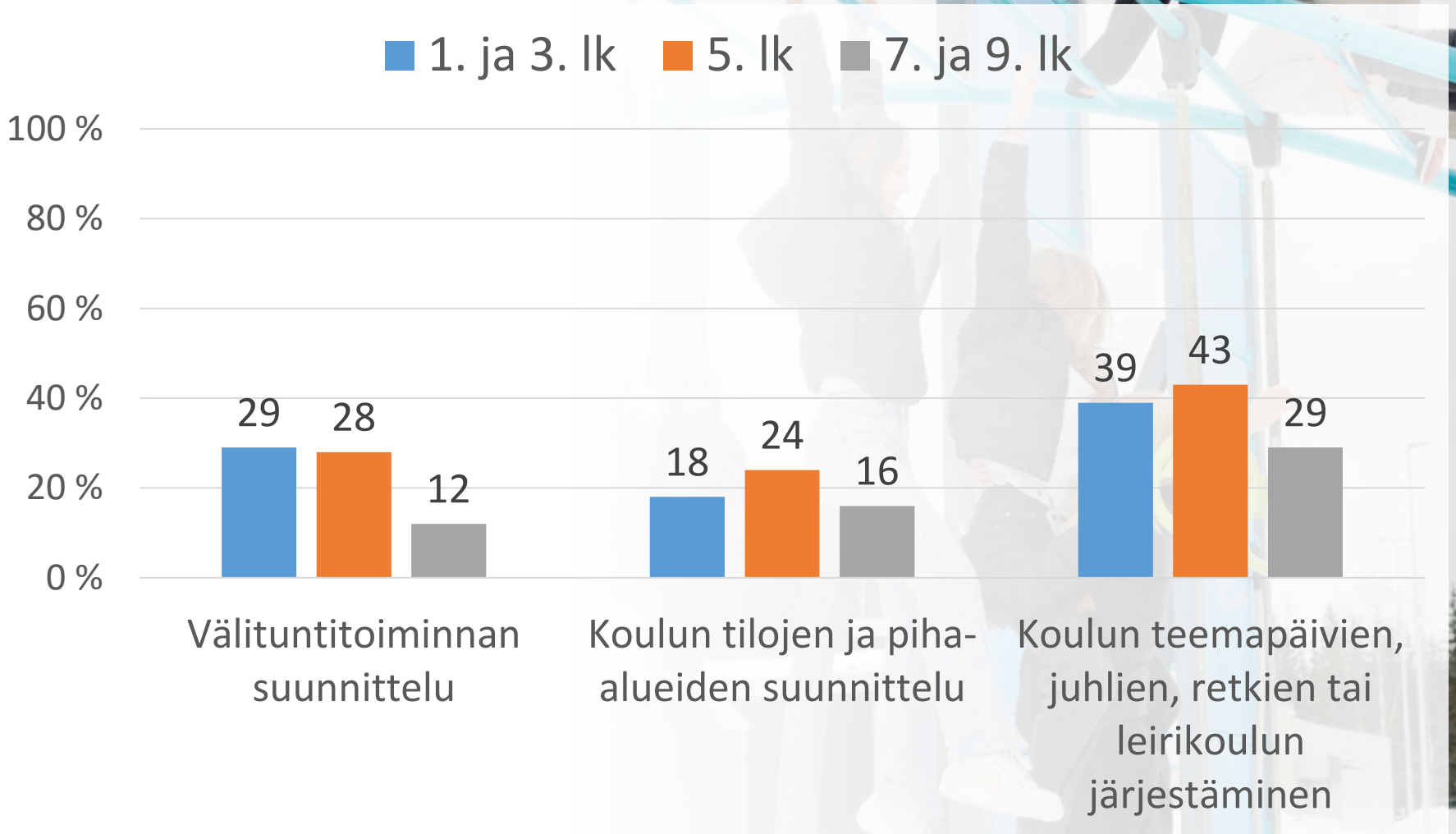

Opiskelupäivän aikainen liikkuminen

Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa –
LIITU-tutkimuksen tuloksia 2024

Kirsti Siekkinen, Katariina Kämppi, Harto Hakonen, Janne Haikari & Katja Rajala

Lukioissa miehet hyödyntävät liikkumisen mahdollisuuksia naisia enemmän

- Miehet hyödyntävät oppilaitoksen tiloissa tai pihalla liikuntavälineitä ja oppilaitoksen liikuntatiloja naisia useammin.
- Naisista huomattava osuus ei ollut koskaan hyödyntänyt erilaisia oppilaitoksen tarjoamia liikkumisen mahdollisuuksia.
- Miehet kokevat vaikuttamismahdollisuutensa paremmiksi kuin naiset.

Taukoliikuntaa ja toiminnallista opetusta varsin harvoin lukioissa

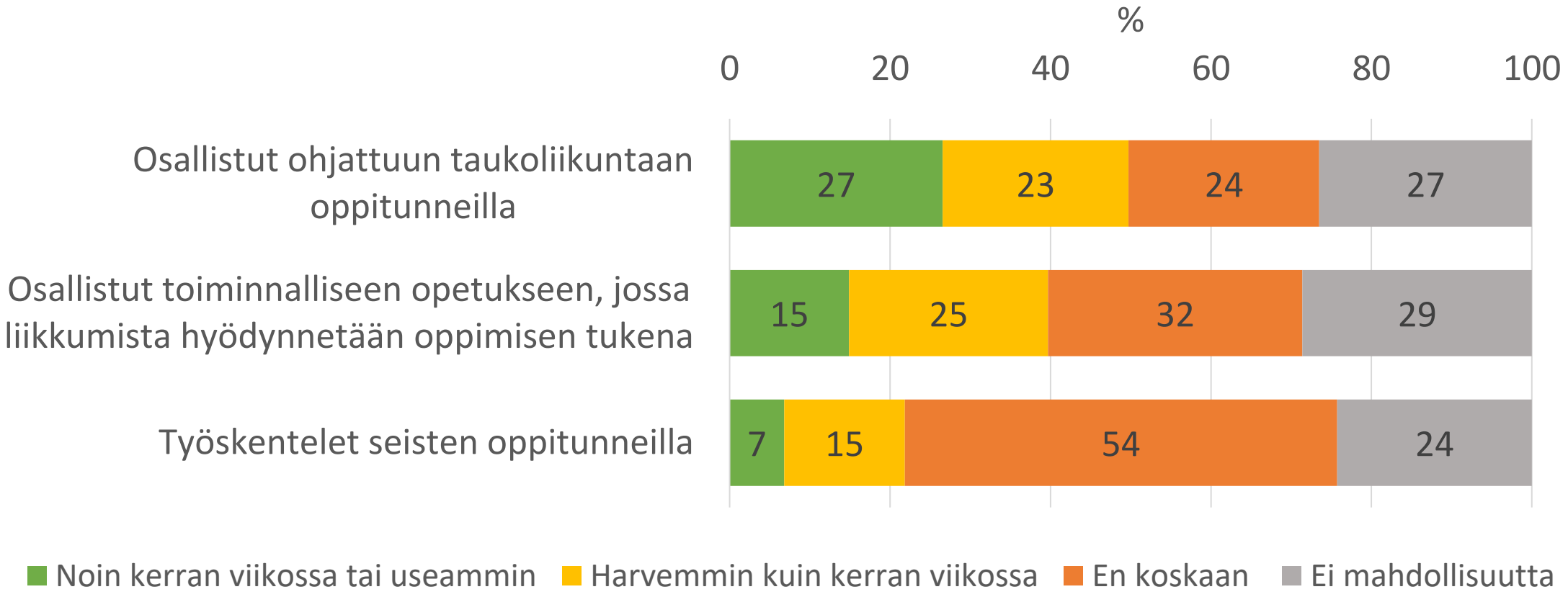

Aktiivisesti kuljetut koulu- ja opiskelumatkat

Marianne Turunen, Janne Kulmala, Harto Hakonen Jouni Kallio, & Tuija Tammelin

Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa – LIITU-tutkimuksen tuloksia 2024

LIITU
Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa

Liikkuva koulu

LIVE LAUGH Liikkuva opiskelu LOVE LEARN

Likes by jamk

LIITU
Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa

	3.lk	5.lk	7.lk	9.lk	Lukio
	Alle 5 km koulu- tai opiskelumatka				
	85 %	84 %	69 %	69 %	52 %
	Alle 3 km koulu- tai opiskelumatka				
	74 %	73 %	53 %	52 %	34 %

Likes by jamk

Aktiivisten koulu- ja opiskelumatkojen lisäämisessä on vielä potentiaalia

Tytöt vs. **Pojat**

Likes by jamk

LIITU
Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa

Aktiivisesti kulkevia

Peruskoululaisista **61 %**

Lukiolaisista **33 %**

Aktiivisesti kulkevia, kun koulumatka alle 5 km

Peruskoululaisista **76 %**

Lukiolaisista **57 %**

(2020: 72 %)

Huoltajien rooli: tukea ja kannustusta

LIITU
Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa

Vanhempien kyydillä usein tai hyvin usein kulkevia (alle 5km):

Peruskoululaisista **26 %**

Lukiolaisista **25 %**

Likes by jamk

Yhteenveto – liikunnallinen toimintakulttuuri

- Liikkumisen edistämisen ja siihen liittyvien toimenpiteiden tulisi olla monipuolisia ja saavutettavia – erilaiset kirjaukset luovat perustaa toiminnan kehittämiselle.
- Perusopetus
  - Oppilaiden kokemusten perusteella koulupäivän aikaista liikunnallista toimintaa on alakouluissa enemmän ja siihen on paremmat mahdollisuudet kuin yläkouluissa.
  - Oppilaiden roolia toiminnan suunnittelijoina ja toteuttajina olisi hyvä vahvistaa erityisesti yläkouluissa.
  - Oppilaiden osallistuminen liikunnallisen toimintakulttuurin toteuttamiseen edellyttää jatkuvaa tukea koulun aikuisilta.
- Lukiot
  - Henkilöstön osaamisen vahvistaminen toiminnallisiin opetusmenetelmiin ja taukoliikuntaan liittyen.
  - Erityisesti naisopiskelijoiden tarpeiden ja toiveiden kuuleminen on tärkeää.

Yhteenveto – aktiivisesti kuljetut koulu- ja opiskelumatkat

- Perusopetusikäisten aktiivisesti kuljetuissa koulumatkoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vajaaseen kymmeneen vuoteen, mutta lukioikäisistä aiempaa harvempi ilmoitti kulkevansa opiskelumatkansa aktiivisesti.
- Pitenevät koulumatkat, talviolosuhteet, vanhempien kyyditys ja 9.-luokkalaisilla mopoilu haastavat aktiivista kulkemista.
- Alle viiden kilometrin matkat olisivat pituuden puolesta mahdollista kulkea aktiivisesti, mutta koulu- ja opiskelumatkat voivat näyttää eri puolilla maata ja eri puolella kuntia hyvin erilaisilta.
- Ratkaisuja kannattaa hakea yhdessä poikkihallinnollisesti sekä kodin ja koulun/oppilaitoksen yhteistyöllä.